

TURINYS

Įvadas / 15

ŠIUOLAIKINĖS SLAUGOS SAMPRATA, SLAUGYTOJŲ KOMPETENCIJA IR FUNKCIJOS

Danutė Kalibatienė / 16

Šiuolaikinės slaugos samprata / 16

Šiuolaikinės slaugos apibūdinimas / 16

Slaugos klasifikacija / 19

Slaugos specialybės / 20

Vaikų slaugos samprata / 24

Slaugos proceso samprata / 26

Slaugos etikos principai / 27

Vaikų ir paauglių sveikatos
tikrinimo tvarka / 29

NAUJAGIMIO BŪKLĖS ĮVERTINIMAS, PRIEŽIŪRA IR SLAUGA, LIGOS IR JŲ PROFILAKTIKA

Nijolė Drazdienė / 36

Terminai / 36

Naujagimių sveikatos priežiūros
organizavimas Lietuvoje / 37

Sveiko naujagimio priežiūra
akušerijos stacionare / 38

Naujagimio būklės įvertinimas / 38

Oftalmijos profilaktika / 39

Naujagimio skiepai / 40

Hemoraginės naujagimių ligos profilaktika / 40

Visuotinis naujagimių tikrinimas / 40

Akių dugno raudonojo reflekso tyrimas / 40

Klausos sutrikimų atranka / 41

Išrašymas į namus /	42
Pirmasis naujagimio patronažas /	42
Naujagimio tyrimas namuose ar gydytojo kabinete /	43
Tranzityviosios naujagimio būklės /	47
Pirmieji ligos simptomai /	50
Naujagimio saugumas /	50
Virkštelės ir bambutės priežiūra /	51
Odos priežiūra /	51
Maudymas /	52
Pasivaikščiojimai lauke /	52
Naujagimio lankymas /	53
Pilvo diegliai /	53
Vystyklų dermatitas /	53
Pienligė /	55
Kraujavimas iš virškinamojo trakto /	56
Gastroezofaginis refluksas /	57
Pilorostenozė /	57
Naujagimių gelta /	58
Respiracinio sincitinio viruso profilaktika /	60
Didelės rizikos naujagimių priežiūra /	61

VAIKŲ IR PAAUGLIŲ SVEIKATOS PRIEŽIŪRA

Algimantas Vingras / 62

Vaikystės periodai /	62
Sveikų vaikų sveikatos priežiūros ypatumai /	64
Pirmieji gyvenimo metai /	65
Antrieji ir tretieji gyvenimo metai /	70
Ketvirtieji–šeštieji gyvenimo metai /	73

Septintieji–penkioliktieji gyvenimo metai /	75
Kūdikio ir vaiko fizinės būklės įvertinimas /	78
Lytinio brendimo įvertinimas /	82
Traumų ir nelaimingų atsitikimų profilaktika /	82
Higienos įgūdžių ugdymas /	91
Streso mažinimas ir disciplinos ugdymas /	93
Pagalba namuose /	94
Sergančiųjų lėtinėmis ligomis sveikatos priežiūros ir slaugos ypatumai /	95
Vaikų, turinčių fizinę ir sensorinę negalią, poreikiai /	99
Specifinė imunoprofilaktika /	103

KŪDIKIŲ ŽINDYMAS IR MAITINIMAS

Algimantas Vingras / 112

Slaugytojos ir motinos bendravimas /	112
Žindymo padėtys /	114
Teisingas / neteisingas kūdikio pridėjimas prie krūties /	115
Krūtų priežiūra /	116
Žindymo sunkumai ir jų šalinimas /	117
Žindymo kontraindikacijos /	122
Pieno nutraukimas /	123
Motinos pieno laikymas, atšaldymas /	124
Maitinimas iš puodelio /	125
Pieno mišiniai /	125
Papildomas maitinimas /	127
Negaluojančio ir sergančio kūdikio maitinimas /	131

VAIKŲ MAITINIMAS

Rimantas Stukas / **136**

Išimokymklinio amžiaus vaikų maitinimas / **136**

Vaikų sveikatai palankus maistas / **145**

Vaikų užkandžiai / **147**

Gerų valgymo įgūdžių ugdymas / **150**

Išrankumo maistui problema / **152**

Ką daryti, kai vaikas nevalgo tam tikrų produktų / **154**

Apetito problema / **157**

Mokyklinio amžiaus vaikų maitinimas / **159**

Sveikos mitybos patarimai mokyklinio amžiaus vaikams / **159**

Funkcinis maistas vaikų mityboje / **162**

Mitybos režimas / **164**

Valgymo sutrikimai / **165**

INFEKCIJOS PLITIMO KONTROLĖ IR PROFILAKTIKA

Agnė Jakavonytė-Akstinienė / **169**

Profilaktikos rūšys / **170**

Nespecifinės profilaktikos priemonės / **170**

Rankų higiena / **170**

Vienkartinių ir daugkartinių asmeninių
apsaugos priemonių naudojimas / **173**

Paciento izoliavimas / **174**

Patalpų ir aplinkos daiktų paviršių
valymas ir dezinfekcija / **175**

Dezinfekcijos rūšys / **175**

Dezinfekcijos valomųjų tirpalų ypatumai / **176**

Nuolatinis ir pagrindinis patalpų, aplinkos daiktų
paviršių valymas ir dezinfekcija / **177**

Pacientų indų, slaugos priemonių, patalynės
ir žaislų valymas ir dezinfekcija / **178**

Saugus medicininių atliekų šalinimas / **179**

LIGOS / 182**Kvėpavimo organų ir ausų nosies gerklės ligos***Algimantas Vingras / 182*Ūminis nazofaringitas / **182**Ūminis vidurinės ausies uždegimas / **184**Ūminis rinosinusitas / **185**Ūminis faringotonzilitas / **186**Ūminis laringotracheobronchitas (Krupo sindromas) / **187**Epiglotitas / **189**Ūminis bronchitas / **191**Obstrukcinis bronchitas / **192**Bronchiolitas / **193**Ūminė pneumonija (plaučių uždegimas) / **195****Vaikų širdies ir kraujagyslių sistemos ligos***Odeta Kinčinienė / 199*Dažniausiai vaikams atliekamų širdies ir kraujagyslių sistemos tyrimų rezultatų reikšmės / **199**Vaikų alpimai / **200**Vaikų arterinio kraujospūdžio anomalijos / **201**Vaikų krūtinės skausmai / **205**Įgimtosios vaikų širdies ydos / **206**Infekcinis endokarditas / **209**Vaikų širdies ligos, sukeliančios širdies veiklos nepakankamumą / **210**Vaikų aritmijos / **212****Alerginės ligos***Algimantas Vingras / 215*Alergija maistui / **215**Atopinis dermatitas / **218**Dilgėlinė / **222**Bronchų astma. *Arūnas Valiulis / 224*Alerginis rinitas. *Arūnas Valiulis / 230*

Virškinimo sistemos ligos

Algimantas Vingras / 231

Diegliai (pilvo diegliai – kolika) / **231**

Gastroezofaginis refliuksas /
Gastroezofaginio refliuksos liga / **234**

Malabsorbcijos sindromas / **235**

Vidurių užkietėjimas / **239**

Nervų ligos

Jurgita Grikinienė / 245

Cerebrinis paralyžius / **245**

Vaikų epilepsija / **249**

Karštiniai (febriliniai) traukuliai / **253**

Vaikų galvos skausmai / **256**

Infekcinės ligos

Algimantas Vingras / 260

Laimo liga (boreliozė) / **260**

Meningokokinė infekcija / **261**

Skarlatina / **262**

Vėjaraupiai / **264**

Parvovirusinė infekcija / **265**

Staigioji egzantema / **266**

Paprastoji pūslelinė / **267**

Infekcinė mononukleozė / **269**

Virusinis hepatitas A / **270**

Viduriavimas (diarėja) / **272**

Parazitinės ligos

Algimantas Vingras / 278

Helmintozės / **278**

Niežai / **281**

Pedikuliozė (utėlėtumas) / **283**

Šlapimo organų ligos

Algimantas Vingras / 285

Šlapimo organų infekcija / **285**

Naktinis šlapimo nelaikymas (naktinė enurezė) / **287**

Dieninis šlapimo nelaikymas (dieninė enurezė) / **288**

Endokrininės ligos

Algimantas Vingras / 289

Vaikų I tipo cukrinis diabetas / **289**

Kitos ligos

Algimantas Vingras / 294

Rachitas / **294**

Mažakraujystė (anemija) / **298**

Psichikos ligos

Sigita Lesinskiė / 304

Vaikų ir paauglių psichiatrija bei slauga / **304**

Slaugos ypatumai vaikų ir paauglių psichiatrijoje / **304**

Emocinės būklės įtaka gydymo ir slaugos procesui / **305**

Emocijų sutrikimai / **308**

Obsesinis-kompulsinis sutrikimas / **311**

Socialinio bendravimo sutrikimai / **312**

Prievarta prieš vaiką ir jos įtaka vaiko raidai / **317**

Reakcijos į sunkų stresą ir adaptacijos sutrikimai / **319**

Elgesio sutrikimai / **323**

Hiperkineziniai sutrikimai / **328**

Specifiniai mokymosi sugebėjimų raidos sutrikimai / **331**

Tikai / **336**

Enurezė ir enkoprezė / **341**

Mikčiojimas ir greitakalbė / **348**

Valgymo sutrikimai / **349**

Savęs žalojimas / **353**

Nuotaikos (afektiniai) sutrikimai / **356**

Šizofrenija / **361**

Protinis atsilikimas / **366**

Įvairiausiai raidos sutrikimai / **369**

SLAUGOS PAGALBA*Rasa Stundžienė / 373*Slaugos veiksmai prieš procedūrą ir po jos / **373**Bendravimas. Kūdikių ir įvairaus amžiaus vaikų paruošimas procedūroms / **374**Vaistų vartojimo administravimas / **378**Vaistų sugirdymas / **378**Akių lašų, tepalų naudojimas / **380**Vaistų lašinimas į ausis / **381**Ausų valymas, plovimas / **382**Gleivių iš nosies šalinimas / **383**Vaistų lašinimas į nosį / **385**Žvakučių naudojimas / **386**Inhaliuojamųjų vaistų vartojimo būdai / **386**Vaistų įšvirkštimas / **388**Infuzinės sistemos paruošimas / **392**Insulino švirkštimas, insulino pompa / **393**Gliukozės kiekio nustatymas gliukomačiu / **395**Kraujo paėmimas iš venos / **397**Skiepijimas nuo rotavirusinio gastroenterito / **399**Mantu mėginys / **399**Kraujospūdžio matavimas / **401**Pulsas, jo tyrimas / **402**Kvėpavimo tyrimas, spirometrija / **403**Kūno temperatūros matavimas / **405**Kūdikių ir įvairaus amžiaus vaikų svėrimas, matavimai / **407**Vemiančio vaiko slauga / **408**Viduriuojančio vaiko slauga / **409**Klizmos darymas / **411**

Išmatų ėminių tyrimas	/ 412
Šlapimo ėminių tyrimas	/ 413
Šlapimo pūslės kateterizacija	/ 414
Skreplių rinkimas tyrimui atlikti	/ 416
Vaiko parengimas echoskopiniam tyrimui	/ 416
Vaiko parengimas gastrokopiniam tyrimui	/ 417
Kapsulinė endoskopija	/ 418
Enterinis zondinis maitinimas	/ 418
Naujagimio kėlimas ir laikymas ant rankų	/ 420
Saugios lovos parinkimas. Lovos priežiūra	/ 420
Pervystymas / sauskelnių keitimas	/ 422
Slauga atsiradus prakaitinei, iššutimų	/ 423
Maudymo procedūra	/ 424
Sausos, niežtinčios odos priežiūra	/ 426
Pūlinių profilaktika ir priežiūra jų atsiradus	/ 427
Infekcinių ligų profilaktika	/ 429
Burnos gleivinės uždegimas (stomatitas)	/ 431
Slauga sergant grybeliniu stomatitu	/ 432
Slaugytojo pagalba atpilančiam naujagimiui / kūdikiui	/ 433
Slauga pasireiškus pilvo diegliams	/ 434
Alergenų šalinimas buityje	/ 435
Patalpų vėdinimas	/ 436
Slauga esant pirmojo laipsnio terminiam nudegimui	/ 437
Slauga atsiradus nuožvarbų ir esant pirmojo laipsnio nušalimui	/ 438
Slauga atsiradus įgėlimų, įkandimų	/ 439
Slauga atsiradus sumušimų, nubrozdinimų, įdrėskimų	/ 441
Rakšties pašalinimas	/ 442
Slauga įsipjovus	/ 442
Traukulių ištikto vaiko slauga	/ 443

VAIKŲ BŪKLĖS ĮVERTINIMAS

Virginija Žilinskaitė / **444**

Vaikų būklės įvertinimas / **444**

Būklės, kai reikalinga skubi pagalba / **448**

Vaiko gaivinimas / **448**

Vaikų kvėpavimo sutrikimai / **454**

Šokas / **458**

Nesąmoningas vaikas / **463**

Karščiuojantis vaikas / **466**

Anafilaksija / **474**

Vaikų buitiniai apsinuodijimai / **480**

Literatūra / **488**